

Nr 265.

Godkänd av första kammaren den 17 maj 1939.

Godkänd av andra kammaren den 17 maj 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till universiteten i Uppsala och Lund m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 160.)

Till Konungen.

1:o) **Uppsala universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1939/40 (åttonde huvudtiteln punkt 69 av det vid nämnda proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1939) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40; *dels* besluta, att avlöningsstaten för Uppsala universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1939/40, erhålla ändrad lydelse på sätt av departementschefen förordats; *dels* ock till Uppsala universitet: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 1,971,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft de likalydande motionerna I: 141 och II: 210, vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva inrättandet åt professorn, filosofie doktorn Carl Wilhelm von Sydow av en personlig professur i nordisk och jämförande folkminnesforskning vid universitetet i Uppsala.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag finner riksdagen sig böra godkänna.

Vad angår det motionsvis framställda yrkandet om inrättande av en personlig professur i nordisk och jämförande folkminnesforskning vid uni-

versitetet i Uppsala för professor C. W. von Sydow får riksdagen erinra, att universitetsberedningen i sin den 7 oktober 1937 avgivna utredning angående universitetens verksamhet och organisation (statens offentliga utredningar 1937: 36) framlagt förslag om upprättande vid Uppsala universitet av en professur i folkminnesforskning och vid Lunds universitet av en professur i nordisk etnologi. Ifrågavarande förslag äro, enligt vad riksdagen inhämtat, för närvarande föremål för universitetsmyndigheternas behandling.

Riksdagen vill för sin del erkänna, att goda skäl ur nationell och allmänt vetenskaplig synpunkt kunna anföras för att nämnda ämnen böra erhålla företrädare vid våra universitet i professors ställning. Riksdagen anser sig dock icke kunna bedöma huruvida ämnesområdet för de föreslagna professurerna bör bestämmas på sätt universitetsberedningen ifrågasatt eller om måhända till en professur i folkminnesforskning lämpligen bör hänföras jämväl något närbesläktat ämnesområde. Härom torde emellertid klarhet komma att vinnas genom den nu pågående utredningen. Därest det härvid ur olika synpunkter skulle befinnas erforderligt, att en professur i folkminnesforskning i enlighet med universitetsberedningens förslag anses böra inrättas, utgår riksdagen ifrån, att denna fråga i så god tid förelägges till Kungl. Maj:ts prövning och avgörande, att förslag i ämnet kan av Kungl. Maj:t framläggas redan för nästkommande års riksdag. Vid ett eventuellt bifall från riksdagens sida till ett förslag i angivna riktning torde professor von Sydow utan ansökningsförfarande kunna kallas till innehavare av en dylik lärostol.

Det torde även böra i första hand ankomma på Kungl. Maj:t, att — därest en ordinarie professorsbefattning i folkminnesforskning icke av Kungl. Maj:t skulle befinnas böra komma till stånd — taga under omprövning spörsmålet om huruvida von Sydows vetenskapliga förtjänster och forskargärning motivera inrättandet för honom av en personlig professur samt eventuellt förelägga 1940 års riksdag förslag i ämnet.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande personalförteckning för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Personalförteckning för vissa tjänstemän vid
Uppsala universitets samlingar och
inrättningar m. m.:

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

Biblioteket:

1 överbibliotekarie	A 30
4 förste bibliotekarier	A 26

10 andre bibliotekarier	A	21
1 maskinist	A	8
4 vaktmästare	A	7
1 kanslibitråde	A	7
2 kontorsbiträden	A	4

Vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna:

2 konservatorer	A	21
1 trädgårdsmästare	A	18
1 preparator	A	10
1 instrumentmakare	A	10
3 maskinister	A	8
9 tekniska biträden	A	7
22 vaktmästare	A	7
2 underträdgårdsmästare	A	7
1 eldare, tillika biträdande vaktmästare	A	5
2 trädgårdsmedhjälpare	A	5

Kansliet:

1 sekreterare	A	28
1 akademinotarie och ombudsman	A	26
2 vaktmästare	A	7
1 kanslibitråde	A	7
1 portvakt	A	5

Drätselverket:

1 räntmästare	A	30
1 kamrerare	A	24
1 andre kamrerare	A	21
1 maskinist	A	8
1 vaktmästare	A	7
1 kanslibitråde	A	7

Befattning

Lönegrad

*Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad
än den 20:e.*

Biblioteket:

1 förste bibliotekarie	Eo	26,
----------------------------------	----	-----

dels beslutat, att avlöningsstaten för Uppsala universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1939/40, erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:

Avlöningsstater.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
A. Avlöningsstat för professorer m. fl.			
----- Matematisk-naturvetenskapliga sektionen.	—	—	—
----- <i>Anm.</i>	—	—	—
----- 2. Från lönen för <i>dels</i> professorn i astronomi, <i>dels ock</i> den såsom professor vid universitetet i Uppsala äldre av ovannämnda professorer i botanik frändragas 1,500 kronor, utgörande beräknat värde av förefintlig tjänstebostad, dock med iakttagande av att, därest ifrågavarande professor i botanik icke önskar disponera tjänstebostaden, densamma skall disponeras av den såsom professor vid universitetet yngre professorn i botanik, från vilkens lön i sådant fall skall frändragas nämnda belopp.			
----- 6. Utom ovannämnda professorsbefattningar finnes inom sektionen »Karin och Herbert Jacobssons professur i biokemi», vars innehavare avlönas från en för ändamålet donerad fond.			
<i>Anmärkingar till avlöningsstat för professorer m. fl.</i>			
----- B. Avlöningsstat för exercitiemästare.			
----- Summa kronor	—	—	855,000

4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

a. Grundbelopp kronor 460,310

b. Vikariatsersättningar m. m., för-

slagsvis » 3,000 kronor 463,310

Summa kronor 1,424,710.

Anmärkningar till avdelning I. av avlöningsstaten.

2. Besparingar å följande anslagsposter, nämligen: delposten 1. a. till Lön och tjänstgöringspenningar till tjänstemän å ordinarie stat, anslagsposten 2. till Arvode till professor i psykiatri, delposten 4. till Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t: Grundbelopp, anslagsposten 5. till Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän skola, med undantag dels av besparingar å anslagsmedel, som beräknats till arvode och ersättning till universitetslektor i svenska språket, dels av besparingar å docentstipendier, varom bestämmelser i annan ordning meddelats, dels av besparingar å anslagsmedel, som beräknats till arvode åt assistenten å den fysikalisk-kemiska institutionen, dels ock av besparingar å anslagsmedel, som beräknats till lönetillägg åt professorn N. J. Nordström såsom innehavare av professuren i idé- och lärdoms historia, ingå till reservfonden, vilken står under kanslerns disposition för universitetets vetenskapliga och ekonomiska behov, i den ordning universitetsstatuterna stadga.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> kronor	418,600	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	17,140
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. kronor	101,500	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,016
		» 106,516
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		» 30,900
		<u>Summa kronor 573,156</u>

Sammandrag:

I. Professorer och lärare m. fl. kronor	1,424,710
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.	» 573,156
	<u>Summa kronor 1,997,866</u>

Särskilda uppbörsmedel:

	<u>— — — — — kronor 26,866</u>
	Nettoutgift kronor 1,971,000,

dels ock till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,971,000 kronor.

2:o) **Uppsala universitet: Vissa ersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71) har riksdagen till *Uppsala universitet: Vissa ersättningar m. m.* för budgetåret 1939/40 anvisat ett anslag av 14,200 kronor.

3:o) **Lunds universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 73) föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att vid Lunds universitet skall från och med den 1 juli 1940 inrättas en professur i limnologi, *dels* fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m., att tillämpas tills

vidare från och med budgetåret 1939/40, *dels* besluta, att avlöningsstaten för Lunds universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1939/40, erhålla ändrad lydelse på sätt av departementschefen förordats, *dels ock* till Lunds universitet: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 1,710,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft motionen II: 306, vari hemställts, att riksdagen ville besluta, att vid universitetet i Lund skall från och med den 1 juli 1940 inrättas en särskild professur i förvaltningsrätt genom utbrytning av förvaltningsrätten och kyrkorätten ur den nuvarande lärostolen därstädes i statsrätt, förvaltningsrätt, kyrkorätt och folkrätt.

Vad beträffar Kungl. Maj:ts förslag om inrättande vid Lunds universitet av en *professur i limnologi*, får riksdagen erinra om 1938 års riksdags uttalande, att frågan om limnologiens ställning vid nämnda universitet syntes böra utan alltför lång tidsutdräkt bringas till en lösning. Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, vilket ansluter sig till den lösning universitetsberedningen förordat, står enligt riksdagens uppfattning i god överensstämmelse med den mening, varåt fjolårets riksdag gav uttryck. Med hänsyn härtill och då de av departementschefen anförda skälen för att berörda ämne erhåller en företrädare i professors ställning vid Lunds universitet synts riksdagen bärande, godkänner riksdagen Kungl. Maj:ts förevarande förslag, vilket innebär, att nämnda professur inrättas från och med den 1 juli 1940.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

Beträffande det motionsvis framställda yrkandet om inrättandet från och med den 1 juli 1940 vid universitetet i Lund av en särskild *professur i förvaltningsrätt* får riksdagen erinra om att för närvarande finnas vid Uppsala universitet en professur i statsrätt, förvaltningsrätt och folkrätt samt vid Lunds universitet en professur i statsrätt, förvaltningsrätt, kyrkorätt och folkrätt. Genom beslut av 1938 års riksdag har från och med den 1 juli 1940 inrättats en ny professur i Uppsala i internationell rätt, vars huvudämne avsetts att bli folkrätt. Från nyss angivna tidpunkt kommer alltså att från professuren i statsrätt, förvaltningsrätt och folkrätt i Uppsala fränkiljas sistnämnda ämne, varigenom viss begränsning kommer att inträda med avseende å professurens ämnesområde. Vid behandlingen av frågan om inrättandet av professuren i internationell rätt vid Uppsala universitet förelåg till prövning jämväl ett motionsvis framställt förslag om att riksdagen, för att främja folkrättens — och samtidigt förvaltningsrättens — ställning vid universiteten, måtte besluta en uppdelning av de stats- och förvaltningsrättsliga professurerna vid våra univer-

sitet på så sätt, att vid vart och ett av universiteten folkrätten bleve förenad med statsrätten till en professur och förvaltningsrätten bleve ensamt ämnesområde för en annan professur. I sitt utlåtande nr 176, vari statsutskottet vid 1938 års riksdag tillstyrkte inrättandet av berörda professur i internationell rätt, med folkrätt som huvudämne, fann utskottet sig med den ståndpunkt utskottet sålunda intog till sistnämnda förslag icke kunna tillstyrka ovannämnda motionsvis framställda yrkande. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets därom gjorda hemställan, att nämnda motionsvis framställda förslag icke skulle till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Såsom i den nu föreliggande motionen II: 306 erinrats, kommer lärostolen i statsrätt, förvaltningsrätt, kyrkorätt och folkrätt vid Lunds universitet att sommaren 1940 bliva ledig. Åtgärder för professurens tillsättande komma, därest icke beslut fattas angående anstånd härmed, att inledas redan under nästa budgetår. Såsom av det föregående framgår, kommer motsvarande professur vid Uppsala universitet genom 1938 års riksdags beslut att få en ändrad ämnesomfattning. Enligt riksdagens mening synas med hänsyn härtill skäl föreligga för att undersökning verkställas i fråga om det lämpliga ämnesområdet för berörda Lundaprofessur, varvid synes böra tagas i övervägande att åt förvaltningsrätten inrymma en starkare ställning i ämneskombinationen än för närvarande. Ifrågasvarande utredning torde böra verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. I avvaktan på att ståndpunkt tagits till resultatet av nämnda utredning bör det anstå med åtgärder för professurens tillsättande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels beslutat att vid Lunds universitet skall från och med den 1 juli 1940 inrättas en professur i limnologi; dels fastställt följande personalförteckning för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Personalförteckning för vissa tjänstemän vid
Lunds universitets samlingar och
inrättningar m. m.

Befattning

Tjänstemän å ordinarie stat.

Lönegrad

Befattning	Lönegrad
Biblioteket:	
1 överbibliotekarie	A 30
4 förste bibliotekarier	A 26
6 andre bibliotekarier	A 21
3 vaktmästare	A 7
1 kanslibiträde	A 7
1 eldare	A 5
2 kontorsbiträden	A 4

Vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna:

2 konservatorer	A 21
1 trädgårdsmästare	A 16
1 försöksassistent	A 16
1 preparator	A 10
9 tekniska biträden	A 7
16 vaktmästare	A 7
1 underträdgårdsmästare	A 7
2 trädgårdsmedhjälpare	A 5
3 räknebiträden	A 4

Kansliet:

1 sekreterare, tillika ombudsman	A 28
1 kanslibiträde	A 7
1 vaktmästare (kursor)	A 7

Räntekammaren:

1 räntmästare	A 29
1 kamrerare	A 24
1 universitetsvaktmästare	A 7
1 eldare	A 5,

dels beslutat, att avlöningsstaten för Lunds universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1939/40, erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Professorer och lärare m. fl.

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor 460,785
	<u>Summa kronor 1,306,385</u>

Anmärkning till avdelning I. av avlöningsstaten.

Besparingar å anslagsposten 1. a. till Lön och tjänstgöringspenningar till tjänstemän å ordinarie stat och å anslagsposten 2. till Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skola, med undantag dels av besparingar å anslagsmedel, som beräknats till ersättning åt universitetslektor i svenska språket, dels av besparingar å docentstipendier, varom bestämmelser i annan ordning meddelats, ingå till reservfonden, vilken står under kanslerns disposition för universitetets vetenskapliga och ekonomiska behov, i den ordning universitetsstatuterna stadga. Tills vidare och till dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, skall till pensionsinrättningen för Lunds universitets ämbets- och tjänstemäns änkor och barn ingå en tredjedel av de till reservfonden för varje år sålunda ingående besparingarna.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 302,200	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	11,320
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 71,156	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 2,400	» 73,556
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	22,300
		<u>Summa kronor 409,376</u>

Sammandrag:

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor 1,306,385
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.	» <u>409,376</u>
	<u>Summa kronor 1,715,761</u>

Särskilda uppbördsmedel:

	<u>kronor 5,761</u>
	Nettoutgift kronor 1,710,000,

dels ock till *Lunds universitet: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,710,000 kronor.

4:o) **Gemensamma universitetsändamål: Universitetsstatistik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96) har riksdagen till *Gemensamma universitetsändamål: Universitetsstatistik* för budgetåret 1939/40 anvisat ett anslag av 3,000 kronor.

Stockholm den 17 maj 1939.

Med undersåtlig vördnad.